

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ การบริหารวงจรงเงินสด ของสถานีบริการน้ำมันเชลล์
ที่เป็นผู้ค้าช่วง ในสี่จังหวัดภาคเหนือตอนบน

ชื่อผู้เขียน นางสาวพัฒนีย์ สุขมงคล

บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์ศิริเกียรติ รัชชานันติ	ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชูศรี เที้ยศิริเพชร	กรรมการ
อาจารย์สุจรรย์พันธ์ สุวรรณพันธ์	กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาการบริหารวงจรงเงินสด ของสถานีบริการน้ำมันเชลล์ที่เป็นผู้ค้าช่วง ในสี่จังหวัดภาคเหนือตอนบน มีวัตถุประสงค์คือ เพื่อศึกษาการบริหารวงจรงเงินสด ปัจจัยที่มีผลกระทบในการบริหารวงจรงเงินสด และเพื่อกำหนดเงินสดขั้นต่ำที่ใช้หมุนเวียนในสถานีบริการน้ำมัน ซึ่งได้ทำการศึกษาโดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานีบริการน้ำมัน และรวบรวมข้อมูลจากงบการเงินระหว่างปี พ.ศ.2541-2543 เฉพาะการบริการจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิง และน้ำมันหล่อลื่นเครื่องยนต์ของสถานีบริการน้ำมันเชลล์ ในจังหวัดเชียงราย พะเยา ลำปาง และน่าน รวมทั้งสิ้น 27 แห่ง แล้วนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบจากการหาค่าเฉลี่ย และร้อยละ โดยแบ่งสถานีบริการน้ำมันออกเป็น 3 ขนาด ตามปริมาณขายน้ำมันเชื้อเพลิง ได้แก่ สถานีบริการน้ำมันขนาดเล็ก ปริมาณขายน้ำมันเชื้อเพลิงน้อยกว่า 200,000 ลิตรต่อเดือน สถานีบริการน้ำมันขนาดกลาง ปริมาณขายน้ำมันเชื้อเพลิง 200,000-300,000 ลิตรต่อเดือน และสถานีบริการน้ำมันขนาดใหญ่ ปริมาณขายน้ำมันเชื้อเพลิงมากกว่า 3 00,000 ลิตรต่อเดือน

ผลการศึกษาพบว่า สถานีบริการน้ำมันขนาดเล็กมีวงจรงเงินสด 32 วัน สถานีบริการน้ำมันขนาดกลางมีวงจรงเงินสด 37 วัน และสถานีบริการน้ำมันขนาดใหญ่มีวงจรงเงินสด 42 วัน โดยสถานี

บริการน้ำมันขนาดเล็ก กลาง และใหญ่ ใช้เงินสดขั้นต่ำ 708,247.47 บาท 990,475.75 บาท และ 2,869,147.75 บาทตามลำดับ

สถานีบริการน้ำมันขนาดเล็ก มีระยะเวลาเฉลี่ยในการเก็บสินค้าคงคลัง 6 วัน ระยะเวลาเฉลี่ยในการเรียกเก็บเงินจากลูกหนี้ 27 วัน ไม่มีระยะเวลาเฉลี่ยในการชำระหนี้ให้เจ้าหนี้ มีการจัดหาเงินทุนระยะสั้นส่วนใหญ่จากแหล่งเงินทุนส่วนตัว สถานีบริการน้ำมันขนาดกลาง มีระยะเวลาเฉลี่ยในการเก็บสินค้าคงคลัง 6 วัน ระยะเวลาเฉลี่ยในการเรียกเก็บเงินจากลูกหนี้ 32 วัน ระยะเวลาเฉลี่ยในการชำระหนี้ให้เจ้าหนี้ 1 วัน มีการจัดหาเงินทุนระยะสั้นส่วนใหญ่จากแหล่งเงินสถาบันการเงินประเภทเงินเบิกเกินบัญชี ส่วนสถานีบริการน้ำมันขนาดใหญ่ มีระยะเวลาเฉลี่ยในการเก็บสินค้าคงคลัง 8 วัน ระยะเวลาเฉลี่ยในการเรียกเก็บเงินจากลูกหนี้ 35 วัน ระยะเวลาเฉลี่ยในการชำระหนี้ให้เจ้าหนี้ 1 วัน มีการจัดหาเงินทุนระยะสั้นส่วนใหญ่จากแหล่งเงินทุนส่วนตัว และแหล่งเงินสถาบันการเงินประเภทเงินเบิกเกินบัญชี

Independent Study Title	Cash Conversion Cycle Management of Shell Gas Station as Reseller in Four Province of Upper Northern Thailand
Author	Miss Pannance Supamongkol
M.B.A.	
Examining Committee	Associate Professor Sirikiat Russhusanti Chairman Assistant Professor Chusri Taesiripet Member Lecturer Sujarpin Suwanpan Member

The objectives of this study were to explore the cash conversion cycle management of Shell gas stations as resellers in four provinces of upper Northern Thailand, and to study factors that impact the cash conversion cycle, in order to set minimum cash balance of the gas station.

This study took places in 27 Shell gas stations in provinces of Chiang rai, Payao, Lampang and Nan. The methods were face-to-face interview and secondary data derived from the financial statements during the year of 1998 to 2000, focusing on sell volume of gas and lubricant.

The studied gas stations were categorised into three groups, large, medium, and small, according to their sell volume of gas. The large gas station has sold gas over 300,000 litres per month, the medium gas station has sold 200,000-300,000 litres per month and the small gas station sold less than 200,000 litres per month. The study shows that the small gas station have had 32 days of cash conversion cycle, the medium gas station have had 37 days and the large gas station have had 41 days. The minimum of cash the gas staion must hold are 708,247.47 baht, 990,475.75 baht and 2,869,147.75 baht in the small, medium and large gas stations, respectively.

The small gas stations have had 6 days of inventory conversion period as well as 27 days of receivables collection period. While there have no payables deferral period. The mostly working capital in the small gas station was from their equity. The medium gas stations have had 6 days of inventory conversion period, 32 days of receivables collection period. Also there have

had 1 day of payables deferral period. The mostly working capital in medium gas station was from an over draft loans from financial institutions. For the large gas stations, there have had 8 days of inventory conversion period, 35 days of receivables collection period. And 1 day of payables deferral period. They have the mostly working capital from their equity and an over draft loans.

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University